

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від _____ 2017 р. № ____

СТРАТЕГІЯ

інформаційної реінтеграції Криму

Загальні положення

Окупація Кримського півострова з боку Російської Федерації у лютому 2014 року унеможливила або ускладнила використання різних каналів комунікації між Кримом та рештою України. Внаслідок цього відбулася дезінтеграція спільного інформаційного та смислового простору України та її тимчасово окупованої території. Масована пропагандистська кампанія з боку російської влади через ЗМК (яка почалася задовго до окупації півострова), обмеження доступу незалежних журналістів та міжнародних моніторингових місій формують в Україні та світі необ'єктивне бачення подій в Криму, передумов окупації півострова та умов життя в окупації. Особливо відчутним вплив дезінформації та інформаційно-психологічних операцій є на території самого Кримського півострова, населення якого окупаційна влада позбавляє альтернативних джерел інформації, свободи думки і слова. Південні райони Херсонської області, яких сягає мовлення з окупованого півострова, також є вразливими до впливу російської пропаганди.

Такі дії окупанта створюють передумови для значних порушень прав громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території. Крім того, РФ продовжує зусилля із дестабілізації ситуації на півдні Херсонщини, ускладнює відновлення територіальної цілісності України, а також поглиблює розрив між громадянами України, що мешкають на окупованій території, та державою Україна. Одним із наслідків окупації стали міграційні процеси, що зумовили зменшення частки українських громадян у Криму. Створені суттєві складнощі для вивчення громадської думки на окупованому півострові, а його результати часто є недостовірними через атмосферу несвободи та залякування респондентів. Найбільш мобілізованою та організованою проукраїнською спільнотою на тимчасово окупованій території є кримськотатарський народ.

На даний момент державні органи, інститути громадянського суспільства, ЗМК та інші зацікавлені сторони здійснюють важливі заходи, спрямовані на подолання проблем реалізації державної інформаційної політики щодо Криму. Водночас проблемою залишається відсутність належної координації цих зусиль, чіткого визначення мети інформаційної політики та механізмів взаємодії між зацікавленими сторонами у процесі її вироблення та втілення. Саме ці питання покликана вирішити Стратегія інформаційної реінтеграції Криму.

Кримське питання в українському та міжнародному контексті

Переважає більшість мешканців материкової України вважають, що Крим має бути територією України (76,3% у березні 2017 року), а дії РФ в Криму є незаконним вторгненням і окупацією (63%). 60% вірять у можливість повернення Криму до складу України (36% вважають, що це відбудеться у довгостроковій перспективі), і лише 13% поділяють думку, що Крим втрачений Україною назавжди.

Водночас українці низько оцінюють зусилля держави, спрямовані на відновлення територіальної цілісності України, та вважають себе малоінформованими у цьому питанні. Понад 75% громадян України вважають, що держава робить або дуже мало, або зовсім нічого не робить для відновлення контролю над тимчасово окупованим Кримом, і майже 55% не отримують достатньо інформації про державну політику стосовно Криму. Запровадження продуктової, енергетичної та водної блокади півострова користується невисокою підтримкою громадян (16-18%).

Понад 55% українців цікавляться питаннями, пов'язаними з окупованим Кримом. Разом з тим, відновлення суверенітету над Кримом не є пріоритетом для мешканців материкової України (на 10-му місці за важливістю з 5% підтримки), а 21% готові віддати Крим Росії заради миру. Високою є підтримка сприяння розвитку культури, мови та освіти кримських татар з боку держави (60%), разом з тим немає повного розуміння, що означає статус корінного народу та які права він надає.

Основним джерелом інформації щодо Криму для мешканців материкової України є українське телебачення (83,3%), родичі та знайомі (29,1%), а також українські інформаційні сайти в Інтернет-мережі (25,1%). Лише 3% українців отримують інформацію про Крим з російського телебачення.

Мешканці окупованого Криму та вимушено переміщені особи з Криму в якості основної перешкоди для ведення ефективної інформаційної політики найчастіше вказують розбіжності між заявами представників держави, що Крим є Україною, та політикою, що її держава проводить стосовно населення окупованої території. Зокрема, відзначають Закон України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», постанову Національного банку України «Про застосування окремих норм валютного законодавства під час режиму тимчасової окупації на території вільної економічної зони «Крим» та постанову Кабінету Міністрів України «Про обмеження поставок окремих товарів (робіт, послуг) з тимчасово окупованої території на іншу територію України та/або з іншої території України на тимчасово окуповану територію». Також згадується непоінформованість державних службовців та суддів у питанні політики України щодо окупованої території та її населення.

На міжнародному рівні пріоритетною залишається підтримка міжнародною спільнотою та окремими державами територіальної цілісності України. Деякі країни, зокрема, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Албанія, Ліхтенштейн, Ісландія, Норвегія, а також Європейський Союз, запровадили санкції щодо юридичних та фізичних осіб Росії у відповідь на непровоковану агресію РФ. Міжнародні організації у своїх заявах та резолюціях підтримують територіальну цілісність України та засуджують порушення прав людини в Криму. Незважаючи на заяви окремих політиків, спрямовані на легітимізацію анексії, загалом позиція міжнародної спільноти з кримського питання лишається незмінною.

Водночас громадяни інших держав, як правило, слабо поінформовані щодо процесів в Україні загалом та в Криму зокрема. Закордонні ЗМІ, за виключенням російських, приділяють цьому питанню мало уваги. Найбільша кількість згадок про Крим спостерігається в російських іншомовних джерелах, які працюють за кордоном.

Державна політика України щодо окупованої АР Крим та м. Севастополь у 2014-2017 роках

Нинішня державна політика України щодо Криму залишається переважно несистематизованою, а діяльність державних та недержавних структур є реактивною, а не проактивною.

За період 2014-2017 років у межах своїх повноважень та з метою вирішення проблемних питань, пов'язаних із тимчасовою окупацією АР Крим, органами державної влади було здійснено низку дій:

Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України розробило План заходів, спрямованих на реалізацію деяких засад державної внутрішньої політики щодо тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь;

у Верховній Раді України зареєстровано проект закону України «Про статус кримськотатарського народу в Україні», опрацьовано проект закону, який врегулює статус корінних народів в Україні;

Міністерство закордонних справ України визначило основні напрямки політики України щодо Криму в міжнародній сфері, які полягають у невизнанні анексії Криму, підтримці політики санкцій та притягнення РФ до відповідальності за порушення гуманітарного права та прав людини на окупованій території;

Міністерство освіти і науки України розробило спрощену процедуру вступу до українських ВНЗ для мешканців окупованих територій;

Український інститут національної пам'яті разом із низкою кримських істориків працює над інтеграцією кримської тематики до шкільних підручників.

В цілому ж чинна державна політика України щодо Криму зосереджена на:

- ситуативному реагуванні на виклики в безпековій сфері;
- пошуку шляхів відшкодування втрат державної та приватної власності (формування судових позовів) внаслідок окупації;
- активізації реакції міжнародних організацій на ситуацію щодо захисту прав людини в Криму, неприпустимості визнання анексії українського півострова;
- врегулюванні питань соціально-економічних зв'язків з АР Крим як тимчасово окупованою територією;
- невизнанні примусового отримання українськими громадянами-мешканцями окупованих територій російського громадянства;
- вирішенні проблем громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території, щодо питань освіти, медичного обслуговування;
- політиці в інформаційній сфері;
- моніторингу ситуації з правами людини в тимчасово окупованому Криму.

У 2014-2017 роках здійснено низку заходів і в сфері реалізації пріоритетів державної інформаційної політики в контексті вирішення проблем тимчасово окупованої АР Крим:

починаючи з 2015 року, Міністерство інформаційної політики України проводить кампанію «Крим – це Україна», метою якої є сприяння інтеграції кримськотатарського народу до української політичної нації, інформування громадян України та закордонних аудиторій про ситуацію в Криму, політику України щодо окупованих територій, спротив українських громадян російській окупації;

з метою покращення інформування закордонних аудиторій щодо ситуації в Криму Міністерство інформаційної політики України в рамках Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 367, спростило процедуру отримання іноземними журналістами дозволу Міністерства інформаційної політики України на в'їзд до Криму;

до реалізації відповідних напрямів політики залучено не лише державні інституції, а й громадські ініціативи та організації. Зокрема, громадянське суспільство є активним учасником підготовки законопроектів, організації інформаційних заходів, співпраці з міжнародними організаціями у питаннях захисту прав людини в Криму.

Водночас, шляхи відновлення територіальної цілісності України залишаються остаточно не визначеними, а політика щодо населення окупованого півострова та захисту його прав перебуває у стадії формування.

Масштабність та складність процесу інформаційної реінтеграції Криму зумовлює необхідність створення цілісного документа, який би поєднав зусилля всіх зацікавлених сторін. Стратегія як документ державної політики має не лише забезпечити послідовну діяльність органів влади у цій сфері, а й стати основою довгострокової реалізації, що не залежить від поточних політичних процесів.

Правовою основою формування Стратегії є Конституція України, Закон України «Про основні засади зовнішньої та внутрішньої політики України», Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Стратегія національної безпеки України, Доктрина інформаційної безпеки України, Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, постанова Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави», постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні питання, шляхи, методи та способи», акти Кабінету Міністрів України, акти міністерств та відомств, а також міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Мета, завдання і строки реалізації Стратегії

Метою Стратегії є створення інформаційними інструментами передумов для відновлення територіальної цілісності та суверенітету над тимчасово окупованою територією АР Крим та міста Севастополь, сприяння захисту прав і свобод громадян України.

Реалізація мети досягається шляхом:

утвердження наративів безкомпромісності у відстоюванні територіальної цілісності України для зовнішньої та внутрішньої аудиторії, а також розвінчання російських міфів щодо історичного минулого та сучасного стану півострова;

забезпечення населення окупованої території достовірною, оперативною та актуальною інформацією, налагодження процесу інформування внутрішніх, зовнішній аудиторій, громадян України на тимчасово окупованих територіях щодо політики Уряду, спрямованої на звільнення Криму від окупації та його реінтеграцію;

налагодження зворотного зв'язку з мешканцями окупованих територій, інформування громадян України, міжнародних аудиторій про процеси в Криму, дії України стосовно звільнення Криму від окупації та його реінтеграції, а також реалізації державної інформаційної політики щодо Криму за принципом єдиного голосу;

забезпечення культурно-інформаційних прав усіх мешканців Криму та корінних народів;

роз'яснення прав корінних народів;

сприяння подальшій інтеграції корінного народу України – кримських татар, а також громадян України, що мешкають на Кримському півострові, до української політичної нації;

інформаційного сприяння реалізації прав кримськотатарського народу;

залучення міжнародної підтримки у справі відновлення територіальної цілісності України;

ефективної координації дій органів державної влади та громадянського суспільства у формуванні та провадженні інформаційної політики щодо тимчасово окупованого Кримського півострова, в т. ч. через залучення до цього процесу всіх зацікавлених сторін;

забезпечення належного бюджетного фінансування та залучення необхідних додаткових коштів донорів та зацікавлених сторін для реалізації інформаційної політики щодо Криму загалом та виробництва контенту зокрема.

Комунікативними завданнями Стратегії щодо різних аудиторій, які сегментуються за принципом цільових груп, у т. ч. з урахуванням етнонаціональної та регіональної специфіки, є:

формування у мешканців Криму усвідомлення невідворотності відновлення територіальної цілісності України та розуміння місця Криму в майбутній структурі держави Україна, відсутності сприйняття процесу відновлення територіальної цілісності як загрози для себе, розуміння політики України на період окупації та потреби використання тих можливостей, які надає Україна своїм громадянам, що мешкають на окупованій території;

формування у громадян України однозначної підтримки відновлення територіальної цілісності України, розуміння політики України щодо звільнення тимчасово окупованих територій та реінтеграції їх населення, сприйняття кримськотатарського народу як корінного народу України та невід'ємної частини української політичної нації, чіткого розуміння місця Криму в майбутній структурі Української держави;

формування однозначного розуміння у закордонних цільових аудиторій статусу Криму (невизнання анексії Криму Російською Федерацією), обізнаності з ситуацією на півострові, розуміння державної політики України щодо окупованого півострова та його населення, надання сприяння та підтримки звільненню Криму від окупації.

Реалізація Стратегії розрахована на період до 2021 року включно і передбачає щорічний перегляд та актуалізацію.

Загрози реалізації Стратегії

Основними загрозами реалізації Стратегії є:

активні заходи протидії (дипломатичної, інформаційної, культурної) Російській Федерації реалізації Україною державної інформаційної політики щодо Криму як на території самого Криму, так і на зовнішніх аренах;

спрямована діяльність Російської Федерації щодо унеможливлення (технічного) донесення до мешканців Криму об'єктивної та неупередженої інформації, пропаганда з боку РФ для зовнішніх аудиторій «законності» кримської анексії, відсутності порушень прав людини на Кримському півострові;

потенційна небезпека переміщення проблеми повернення Криму на периферію суспільної уваги;

недосконалість наявних механізмів реалізації політики уряду щодо окупованих територій;

недостатня спроможність уряду комунікувати, відсутність належних механізмів вироблення і поширення наративів;

стан та наявні практики функціонування ЗМІ в Україні, а також проблемні питання якості контенту українських ЗМІ (передусім – в частині його невідповідності потребам мешканців окупованих територій), що заважають конструктивній взаємодії між державними органами та ЗМК з актуальних питань державної інформаційної політики щодо АР Крим;

активні дії Росії щодо декларативного відновлення прав кримськотатарського народу на тлі дефіциту дій у цьому напрямку з боку Української держави, що значно послабить міжнародні позиції України у справі деокупації Криму.

Характеристики інформаційного середовища, в якому реалізується Стратегія

Реалізація державної інформаційної політики щодо Криму відбувається в інформаційному середовищі, що охоплює три різні виміри: кримський інформаційний простір, загальноукраїнський та міжнародний, включаючи інформаційний простір РФ. Кожен з них позначається низкою актуальних характеристик, що можуть завадити повноцінній інформаційній реінтеграції Криму.

В інформаційному просторі АР Крим:

формування негативного іміджу України в інформаційному полі Криму, що зокрема включає такі складові, як корумпованість влади, поширеність соціально-економічних проблем, розгортання цензури, радикалізація суспільства, поширення ультраправих радикальних настроїв, поглиблення політичної кризи, крах євроінтеграційних перспектив, несаможиттєвість української влади та її залежність від країн Заходу, утиски російськомовних громадян України, агресивна політика пам'яті стосовно російськомовних;

легітимізація анексії Криму, що в інформаційному полі півострова здійснюється за допомогою фальшивих аргументів: наявності «історичних прав» Росії на Крим; визнання світовою спільнотою «законності» приєднання Криму до РФ; легітимності «демократичного волевиявлення» кримського населення; приєднання як вимушеного кроку для недопущення кровопролиття, підтримки анексії з боку міжнародної спільноти;

формування позитивного іміджу російської влади в інформаційному полі Криму відбувається у спосіб поширення повідомлень щодо зростання рівня підтримки населенням Криму дій окупаційної влади, соціально-економічного відродження Криму, зростання економічних показників та підвищення інвестиційної та туристичної привабливості регіону, розвитку міжнародного миру та злагоди;

формування бачення майбутнього Криму поза українською державністю: безперспективність ініціатив повернення Криму до України та незворотність включення Криму до РФ, дестабілізація Україною суспільно-політичної обстановки в Криму, відстоювання РФ інтересів Криму, відсутність правових та моральних підстав у України звинувачувати РФ у факті приєднання Криму та участі у збройному конфлікті на сході України;

штучне загострення міжетнічних та міжконфесійних суперечностей, зокрема, поширення тенденційної інформації про діяльність кримськотатарських активістів проти представників інших етносів (привласнення ними майна, погрози розправи); відсутність спротиву кримськотатарського народу окупації; формування стійкого негативного іміджу Української православної церкви Київського патріархату;

деструктивні інтерпретації значущих подій в Україні впродовж 2014-2016 років, зокрема Революції Гідності, проведення АТО, катастрофи Боїнга МН17, декомунізації, проведення реформ, реалізації Угоди про асоціацію з ЄС.

Окремою складовою є технічна обмеженість України у повноцінному донесенні свого контенту до населення АР Крим. З метою її подолання Комісією з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення при Міністерстві інформаційної політики України здійснюються системні кроки з виконання поставлених перед нею завдань. 2016 року було схвалено Стратегію відновлення українського мовлення в Херсонській області та Криму, а 2017 року в с. Чонгар Херсонської області відкрито телекомунікаційну вежу для організації українського мовлення на територію Автономної Республіки Крим (чотири радіостанції отримали ліцензії на мовлення). Для вирішення проблем технічної спроможності доносити контент до населення АР Крим важливим є побудова ще однієї вежі, розвиток цифрового телевізійного мовлення, подвоєння кількості радіостанцій, які мовитимуть на окуповану територію. Невирішеною лишається проблема компенсації мовникам витрат за мовлення на окуповану територію (таке мовлення не має комерційної складової і вимагає витрат від власників телекомпаній).

У загальноукраїнському інформаційному просторі:

кримська тематика подається в медіа безсистемно, неповно, прив'язаною до конкретних подій за відсутності акцентування на факті агресії та окупації АР Крим;

створюється штучний інформаційний привід для політичних спекуляцій щодо готовності України йти на компроміс у питаннях територіальної цілісності;

питання реінтеграції Криму на загальноукраїнському рівні витісняють проблеми, пов'язані із веденням бойових дій на сході України, складним процесом реалізації реформ в державі, політичною турбулентністю та корупційними скандалами;

відсутність у населення України чітко сформованого бачення державної політики з повернення Кримського півострова до складу України, розуміння майбутнього Криму в складі України, статусу корінних народів та їх прав;

відсутність інформації про внутрішні процеси в тимчасово окупованому Криму, про порушення прав людини та інші актуальні повсякденні проблеми мешканців Криму.

У міжнародному інформаційному просторі:

західні аудиторії «прийняли» окупацію Криму і не сприймають це як актуальну проблему. Тематика повернення Криму стоїть поза межами актуального порядку денного; дискусія відбувається лише у формалізовано-офіційній площині, без наповнення реальною увагою;

відсутність розуміння масштабів поширення Російською Федерацією неправдивої інформації щодо ситуації в Криму як у період окупації, так і в умовах анексії. Часткова довіра до пропагандистських тез РФ щодо легітимності проведення референдуму в Криму, порушення Україною прав російськомовного населення в Криму до окупації;

складнощі в розумінні того, що Крим не є «історичною» частиною Росії. Не в усіх цільових аудиторіях є розуміння того, що Росія не має жодних «історичних» прав на Крим. Значна частина громадян іноземних країн досі не дуже чітко розуміє, що Україна та Росія не є однією державою;

відсутність значущих та доступних каналів ретрансляції інформації проукраїнського змісту для зарубіжних цільових аудиторій. Інформація про Крим подається через російськомовні інформаційні ресурси, що висвітлюють прокремлівську позицію стосовно подій у Криму та на сході нашої держави, а також завдяки системній та всеохоплюючій роботі російських дипломатів, спецслужб, проросійськи налаштованих елементів;

використання потужних матеріально-технічних та фінансових ресурсів для проведення за кордоном широкомасштабних інформаційних кампаній, спрямованих на обґрунтування правомірності анексії Криму та демонстрацію «успіхів розвитку» регіону у складі Росії.

Механізми забезпечення реалізації Стратегії

Усі органи державної влади, залучені до процесу реалізації Стратегії: беруть участь у реалізації Стратегії в межах своїх повноважень та завдань;

на щорічній основі планують заходи, що сприятимуть висвітленню теми Криму та політики України стосовно тимчасово окупованої території;

оприлюднюють інформацію на кримську тематику у мережі Інтернет: створюють профільні сторінки на офіційних веб-сайтах, присвячені діяльності органу влади в реалізації політики стосовно реінтеграції Криму, проблемам Криму;

визначають особу, відповідальну за наповнення створених інформаційних ресурсів та взаємодію зі ЗМІ з кримського питання;

своєчасно та в належний спосіб, у т. ч. російською, англійською мовами, висвітлюють здійснювані заходи;

надають сприяння іншим органам влади та організаціям громадянського суспільства в розміщенні інформації, призначеної для мешканців окупованих територій, на своїх інформаційних ресурсах та на території установ, що надають послуги мешканцям окупованих територій та вимушено переміщеним особам з Криму.

Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення інформаційної політики держави, фінансування програм, пов'язаних з інформаційною реінтеграцією Криму, координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади у цій сфері. Крім того, в інтересах досягнення завдань Стратегії, Кабінет Міністрів України:

запроваджує для неурядових, правозахисних організацій, регіональних та загальнонаціональних засобів масової інформації, інших структур систему цільових грантів, спрямованих на реалізацію завдань Стратегії;

контролює розміщення на офіційних сайтах органів державної влади інформації про результати їх діяльності щодо проблем Криму (у формі окремої сторінки на офіційному сайті);

забезпечує унеможливлення протиправного використання радіочастотного ресурсу державою-агресором та підконтрольними їй структурами;

забезпечує задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають на тимчасово окупованій території.

Органи місцевого самоврядування долучаються до реалізації цілей та завдань Стратегії в межах власної компетенції.

Інші органи державної влади беруть участь у реалізації положень Стратегії в такий спосіб:

Міністерство інформаційної політики України здійснює загальну координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення реалізації Стратегії.

На Міністерство інформаційної політики України в межах компетенції покладено такі завдання:

формувати та реалізовувати державну інформаційну політику з реінтеграції Криму;

налагоджувати взаємодію із представницькими органами кримськотатарського народу у сфері своєї компетенції;

здійснювати постійний моніторинг інформаційного середовища для адаптації та оновлення комунікаційних заходів:

здійснювати моніторинг загроз національним інтересам і національній безпеці в інформаційній сфері,

здійснювати моніторинг засобів масової інформації та загальнодоступних ресурсів вітчизняного сегмента мережі Інтернет з метою вивчення потреб населення тимчасово окупованого Криму,

здійснювати моніторинг суспільно-політичної, соціально-економічної та гуманітарної ситуації в Криму та інформувати вітчизняну аудиторію про показники рівня життя населення;

забезпечувати реалізацію узгодженості стратегічного наративу із цілями та завданнями Стратегії;

забезпечувати діяльність інформаційних каналів:

сприяти процесу поширення вітчизняного мовлення на тимчасово окуповану територію Криму,

забезпечити ефективне функціонування Мультимедійної платформи іномовлення України, створення якої передбачає всебічне інформування світової громадськості про ситуацію в Україні. Зокрема, наповнити її роботу якісним і конкурентоспроможним на міжнародному мас-медійному ринку контентом,

посилити роботу з розвитку та розширення системи каналів розповсюдження українського контенту для зарубіжної аудиторії;

проводити інформаційно-роз'яснювальні заходи з населенням тимчасово окупованої території Криму для донесення альтернативної кремлівській пропаганді точки зору щодо подій в Україні;

сприяти висвітленню загальноукраїнськими ЗМІ політики держави стосовно Криму, в т. ч. за допомогою соціальної реклами, з метою інформування недержавних акторів про ефективність реалізації політики інформаційної реінтеграції;

протидіяти негативному зовнішньому інформаційно-психологічному впливу на населення України, передусім у прикордонних регіонах та на території анексованого Криму;

здійснювати координацію заходів та ініціатив з ключовими партнерами-міністерствами:

спільно з Міністерством культури України організувати регулярні інформаційні, культурно-просвітницькі заходи на території України, які свідчатимуть про абсолютне невизнання анексії Криму, сприятимуть інтеграції кримськотатарського народу до української політичної нації та реалізації його прав як корінного народу Криму,

сприяти Міністерству закордонних справ України у донесенні офіційної позиції України щодо нелегітимності анексії Криму Російською Федерацією до іноземних засобів масової інформації,

спільно з Міністерством закордонних справ України розробляти плани заходів та програмні документи щодо позиціонування України в світі, здійснювати популяризацію вітчизняної телепродукції за кордоном,

спільно з Міністерством оборони України сприяти постійному вдосконаленню інформаційного супроводу діяльності Збройних Сил України та висвітлення їх місії як єдино можливих захисників,

надавати методичну та практичну допомогу прес-службам органів виконавчої влади у наповненні контентом профільних сторінок, присвячених проблемам Криму;

готувати щорічні Плани заходів з реалізації Стратегії та обґрунтування необхідних фінансово-економічних розрахунків;

проводити щорічну публічну оцінку ефективності реалізації Стратегії.

Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України спільно з іншими уповноваженими відомствами:

здійснює та висвітлює заходи, спрямовані на забезпечення формування та реалізацію державної політики з питань тимчасово окупованої території України, кінцевою метою якої є реінтеграція зазначеної території та її населення в єдиний конституційний простір України; захист та реалізацію прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території;

проводить моніторинг стану дотримання норм міжнародного гуманітарного права на тимчасово окупованій території, прав і свобод людини та громадянина;

бере участь в організації та проведенні роботи з роз'яснення питань щодо необхідності дотримання норм міжнародного гуманітарного права;

здійснює збір та систематизацію інформації про факти порушення прав громадян України на тимчасово окупованій території;

сприяє захисту прав внутрішньо переміщених осіб та осіб, що проживають на тимчасово окупованій території України, у міжнародних судових інстанціях;

бере участь в організації проведення наукових досліджень із залученням вітчизняних та міжнародних фахівців з питань, що належать до його компетенції;

бере участь у створенні інформаційних пунктів (інформаційні екрани, друкована продукція, буклети) на адміністративному кордоні з АР Крим з метою інформування кримчан з ключових питань, що можуть цікавити мешканців тимчасово окупованих територій.

Міністерство закордонних справ України:

забезпечує проведення заходів з міжнародної підтримки України щодо статусу АР Крим та засудження Російської Федерації як держави-агресора;

організовує взаємодію з цільовими західними аудиторіями в інтересах досягнення цілей Стратегії;

інформує іноземні аудиторії про актуальні проблеми українських громадян, які перебувають на окупованій території АР Крим;

забезпечує постійну присутність проблематики АР Крим в діяльності з реалізації публічної дипломатії України;

систематично доносить до міжнародної аудиторії ключову тезу державної політики України щодо територіальної, історичної та економічної невіддільності Криму від України;

сприяє міжнародним та неурядовим організаціям в їх діяльності з вивчення та висвітлення проблематики порушення прав і свобод людини на тимчасово окупованій території АР Крим;

залучає членів представницьких органів кримськотатарського народу до участі в міжнародній діяльності МЗС для висвітлення проблематики кримськотатарського народу;

інформує міжнародну спільноту про факти порушень базових прав і свобод людини на тимчасово окупованій території АР Крим;

налагоджує співпрацю з міжнародними партнерами щодо обмеження доступу Кремля до закордонних ресурсів, необхідних для розгортання пропагандистської діяльності (оренда кабельних каналів, супутникових сигналів, гонорари для фрілансерів, викуп газетних колонок/ефірного часу тощо);

підтримує міжнародний дискурс щодо моральних норм журналістської етики у зв'язку із зростаючою кількістю так званих «інформаційних найманців», які своєю діяльністю за російські кошти спотворюють реальність фейковими матеріалами про АР Крим;

покращує якість та кількість контенту Інтернет-сайтів дипломатичних установ України за кордоном, офіційних акаунтів МЗС у соціальних мережах, розміщує позицію держави Україна щодо окупації Криму на офіційному сайті МЗС.

Міністерство освіти і науки України спільно з Міністерством інформаційної політики України:

забезпечує широке і ґрунтовне висвітлення кримської і кримськотатарської тематики в навчальних предметах з історії, суспільствознавства, «Я у світі» у загальноосвітніх навчальних закладах, а також коректне викладання відповідних дисциплін у вищих навчальних закладах;

забезпечує розміщення повних текстів відповідних підручників та методичних посібників для середньої школи у мережі Інтернет;

забезпечує своєчасне вирішення проблемних питань, включаючи мовні та культурні питання, з отриманням освіти громадянами, які мешкають на тимчасово окупованій території Криму;

розширює можливості для дистанційного навчання учнів, студентів, інших зацікавлених осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України, для здобуття освіти, а також вивчення української, кримськотатарської мов, історії України, у тому числі у викладі російською мовою;

проводить інформаційну кампанію щодо інформування населення окупованого Криму про можливості здобуття освіти зазначеним шляхом та забезпечує методично-практичну підтримку;

під час фінансування фундаментальних наукових досліджень у гуманітарній сфері, що здійснюються коштом Міністерства освіти і науки України, а також Фонду фундаментальних досліджень, враховує необхідність здійснення досліджень з кримської тематики.

Міністерство культури України, Державне агентство України з питань кіно, Державний комітет телебачення і радіомовлення України відповідно до компетенції:

організують роботу з розробки телевізійного контенту з проблематики незаконної анексії Криму Російською Федерацією, історії Криму;

стимулюють і організують культурні та просвітницькі заходи, спрямовані на поширення думки про українську приналежність Криму, розвиток кримськотатарської культури;

підтримують поширення кримської тематики в українському кіно та книгодрукуванні, а також висвітлення злочинів РФ проти України та кримських татар.

Інститут національної пам'яті:

організує всебічне вивчення історії Кримського півострова та поширення відповідної інформації в Україні та світі засобами друкованої та кіно-, відеопродукції;

здійснює комплекс заходів із увічнення пам'яті осіб – уродженців Криму, які стали жертвами політичних репресій, брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України;

організує дослідження історичної спадщини кримських татар і сприяє їх інтеграції в українське суспільство;

ініціює в установленому порядку внесення змін до чинних навчальних програм з історії України та всесвітньої історії для загальноосвітніх навчальних закладів щодо реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті Українського народу, надає Міністерству освіти і науки України пропозиції, які стосуються цілісної реінтеграції історії Криму в систему викладання історії.

Служба зовнішньої розвідки України, Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України:

забезпечують своєчасне виявлення загроз національній безпеці України в інформаційній сфері, що походять з тимчасово окупованої території АР Крим, вживають відповідних заходів протидії та оперативно інформують інші державні органи України відповідно до їх компетенції.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державна служба зв'язку та захисту інформації України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України:

забезпечують трансляцію українських каналів теле- і радіомовлення на тимчасово окуповану територію Криму;

організують роботу з покриття території України, що межує з окупованим Кримом, сигналом цифрового телевізійного мовлення;

спільно з Міністерством інформаційної політики України та представниками громадянського суспільства на постійній основі здійснюють моніторинг державних, суспільних та комерційних ЗМІ щодо дотримання ними журналістських стандартів у питаннях висвітлення ситуації в Криму;

створюють та організують роботу спеціалізованого теле- або радіомовника для населення окупованої території України;

забезпечують введення в експлуатацію радіотелевізійних веж у Херсонській області (на кордоні з анексованим Кримом) для сприяння розвитку українського мовлення в області та його трансляції на півострів;

здійснюють нагляд за дотриманням вимог законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення.

Міністерство юстиції України:

у межах своїх повноважень забезпечує інформування громадян України, що проживають на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополь, про їх права і свободи, правову політику держави, реалізацію проектів, пов'язаних із правовою освітою населення;

здійснює контроль за дотриманням прав людини і громадянина в Криму, забезпечуючи постійне інформування української та міжнародної громадськості з цього питання.

Національне агентство України з питань державної служби:

розробляє методичні рекомендації та проводить навчання державних службовців з питань державної політики щодо тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополь та громадян України, які проживають на цій території.

Міністерство внутрішніх справ, Міністерство юстиції, Державна фіскальна служба, Служба безпеки України:

організують роз'яснювальну роботу стосовно чітких критеріїв притягнення до відповідальності осіб, які перебувають на тимчасово окупованій території, за порушення законодавства України, насамперед щодо незаконного перетину кордону, порушень у сфері господарської діяльності, злочинів проти основ національної безпеки.

Херсонська обласна державна адміністрація:

забезпечує проведення тренінгів для редакторів, співробітників місцевих ЗМІ та громадських активістів області щодо засобів протидії деструктивним інформаційним операціям, із залученням до цієї роботи представників прес-груп правоохоронних структур;

проводить у південних районах Херсонщини соціологічні дослідження з метою з'ясування інформаційних пріоритетів населення, обсягів та географічного виміру орієнтованості на споживання російського медіа-продукту для виявлення прогалин української інформаційної політики та вжиття заходів реагування.

Участь громадськості в реалізації цілей Стратегії та контролю за її виконанням

Громадянське суспільство є одним із ключових суб'єктів реалізації цілей Стратегії інформаційної реінтеграції Криму. Участь громадськості забезпечується як у межах форм, визначених чинним законодавством, так і нових організаційних рішень, що пропонуються цією Стратегією.

В інтересах поліпшення взаємодії громадськості та уповноважених державних органів (у т. ч. для підвищення ефективності громадського контролю за реалізацію положень Стратегії) при Міністерстві інформаційної політики України має бути створено Спеціальну експертну комісію з питань інформаційної реінтеграції АР Крим (далі – Спеціальна комісія).

Спеціальну комісію очолює посадова особа Міністерства інформаційної політики України відповідно до функціонального розподілу повноважень та один із членів Спеціальної комісії. Положення про Спеціальну комісію формується Міністерством інформаційної політики України та затверджується Кабінетом Міністрів України.

До складу Спеціальної комісії входять члени представницьких органів кримськотатарського народу за поданням Голови Меджлису кримськотатарського народу.

Члени Спеціальної комісії розглядають пропозиції, подані на грантовий конкурс з питань реалізації цілей Стратегії, та надають свої рекомендації щодо доцільності виділення коштів.

Прикінцеві положення

Внести до постанови Кабінету Міністрів України № 3 від 4 січня 2002 року «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» такі зміни:

До п. 8 Порядку додати слова: «інформацію про діяльність органу, яка стосується тематики АР Крим (відповідно до сфери компетенції)».

Невід'ємною частиною цієї Стратегії є Комунікативний план, який щорічно формується Міністерством інформаційної політики України для досягнення цілей Стратегії.